

Романько Світлана,
магістр гр. БАД-539
Національний університет «Запорізька політехніка»
(Запоріжжя, Україна)

ШРИФТ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ

Проектування шрифту в Україні поки не має особливих традицій. Сьогодні з'являються дизайнери, які в своїх роботах багато уваги приділяють шрифту. Гідність і краса шрифту в його простоті, а це - правильно вибрані пропорції, доцільність форми, а також мета створення шрифту.

Шрифт є одним з базових інструментів при побудові візуальних комунікацій в графічному дизайні. Як зазначає І.Рижова «Графічний дизайн – вид дизайнерської діяльності, спрямований на візуалізацію інформації, створення графічних знакових систем для предметного середовища, розроблення графічних елементів для промислових виробів, оформлення рекламної й поліграфічної продукції, пакування тощо» (2017,с.78).

Якщо розглядати шрифт з точки зору його історичного розвитку, можна виявити, що він є відображенням часу. В даний час великі можливості для дизайнерів відкриваються завдяки цифровим технологіям. Цифрова фотографія, векторна, растрова, тривимірна графіка можуть комбінуватися з аналоговими технологіями і дозволяють проектувати різноманітні виразні декоративні шрифти.

Шрифт - система умовних знаків - букв, об'єднаних в алфавіт, що дозволяє за допомогою графічного запису фіксувати в часі і просторі думки людини. Дизайнери вивчають, досліджують і розширюють межі виражальних можливостей шрифтової графіки. Найбільш значущі розробки в області шрифту публікуються в книгах, беруть участь в конкурсах і виставках, організованих спільнотою шрифтових дизайнерів. В середовищі графічних дизайнерів існує явний інтерес до розробки різноманітних шрифтів і експериментальної типографіке.

Шрифтова форма нерозривно пов'язана із загальною культурою тієї чи іншої епохи, знання і розуміння цієї культури необхідно для професійної діяльності дизайнера (2). Стародавні види письма неможливо застосувати в сучасних графічних проектах в якості носія інформації, але, наприклад, давньоєгипетська культура завжди може стати джерелом натхнення і помічником у творчості художника. Суворі канонічна система давньоєгипетського мистецтва, багато століть формувала його стильові

особливості, композиційні прийоми, колірну гамму, робить це мистецтво яскравим, неповторним, а завдяки своїй досконалої за формою гротесковій умовності в найбільшій мірою відповідає сучасним тенденціям розвитку графічного дизайну.

Історично сформовані алфавіти грецької, латинської та кириличного письма є спорідненими графічними системами. Вивчення формування, розвитку і взаємний вплив цих систем дозволяє створювати нові, сучасні шрифти з оригінальною стилістикою форми, не порушуючи логіки історичного формування графеми знаків.

На формування графіки алфавіту, крім історично сформованих правил та інструментів письма, активний вплив надає структура і ритм мови, довжина слів, співвідношення довгих і коротких слів, кількість прийменників, частота народження знаків. В історії розвитку книжкового листи скоропис чинила активний вплив на формування знаків алфавіту (3).

Народне лист або скоропис, розвиваючись в умовах максимальної свободи від запропонованих прийомів і правил, без яких не можливо ні одне книжкове лист в розвитку форми завжди випереджає книжкове лист і на певних етапах модернізує його.

Об'єкти графічного дизайну немислимі без шрифту. Дизайн рекламного плаката або театральної афіші, книги або журналу, етикетки або упаковки передбачає наявність шрифтової надписи, яка в свою чергу радить а також пропонує, роз'яснює або попереджає, вказує або закликає. Залежно від змісту повідомлення напис може бути активна, помітна, спокійна, малопомітна і ін., І дизайнер підбирає найбільш підходящий шрифт: строгий або вільний, контурний або об'ємний, легко читається або декоративний (4).

Декоративність шрифту, з одного боку, суперечить його основним призначенням: вона ускладнює графіку букв і отже ускладнює читабельність. З іншого боку, декоративна стилізація, ускладнення форми основних і сполучних штрихів, зарубок, внесених елементів, своєрідна ритмічна і пластична організація букв, слів або написів надають шрифтовим композиціям неповторну характерність (5).

Декоративні шрифти, спроектовані за технологією, можна застосовувати для акціденції в найрізноманітніших напрямках графічного дизайну: в логотипах, брендінгу, рекламі, плакатах, упаковці, макетах журналів і книг, веб-сайтах і т.д.

Текстові друкарські шрифти, розроблені в ХХ столітті, можна вважати еталоном, свого роду сучасними «зошитами вчителів», в побудові графеми і малюнка знаків алфавіту, але при цьому необхідно пам'ятати, що історичний розвиток шрифтової форми знаходиться в постійній динаміці і не витримує тривалої канонізації, а сучасний поліморфізм, розвиваючись з середини минулого століття, в даний час особливо активно проявляється в рекламному графічному дизайні.

Список використаних джерел:

1. Рижова І.С., Прусак В.Ф., Мигаль С.П., Резанова Н.О. Дизайн середовища. Словник-довідник / За ред. д.філософ.н., проф. І.С.Рижової.- Львів: Простір-М, 2017.- 360 с.
2. Рижова І.С. Культура як найбільш фундаментальний спосіб людського буття Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2011. Вип.46. С. 126-134.
3. *Кудрявцев А.И.* Шрифт: история, теория, практика. М.: Изд-во ун-та Натальи Нестеро-вой, 2003. 248 с.
4. *Шпикерман Э.* О шрифте. М.: Паратайп, 2005. 192 с.
5. *Таранов Н.Н.* Художественно-образная выразительность шрифтов. Волгоград : Перемена, 2000. 168 с.